

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ

СРПСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ЧЕТВРТИ	6	216

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- усвајање основних законitosti српског књижевног језика којим ће се ученици правилно усмено и писмено изражавати
- развијање способности коришћења језика и говора као начина изражавања мисли и осјећања, естетских и етичких осјећања и љубави према српском језику
- развијање интересовања за књигу и оспособљавање ученика да се самостално њоме служе
- оспособљавање ученика за упознавање, доживљавање, разумијевање и тумачење књижевних дјела, позоришних, филмских и других умјетничких остварења

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- комуницирање оралним говором и знаковним језиком, у складу са могућностима
- кориштење остатака слуха за слушање звукова из околине (посебно говорних)
- правилно изговарање гласова матерњег језика
- богаћење пасивног и активног рјечника, вербалног и знаковног
- његовање књижевног језика у говору и писању
- упознавање и функционална примјена граматичких и правописних правила
- упознавање књижевности за дјецу, развијање читалачке навике и љубави према писаној ријечи, те оспособљавање за доживљавање и интерпретирање књижевног дјела и разумијевање основних појмова о књижевности
- превођење писаног текста на знаковни језик и знаковног језика у писани текст
- развијање навика посјеђивања објеката културе и поштивања правила понашања у њима
- оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценског остварења (представа, филм)
- оспособљавање за самостално служење књигом

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ред. бр.	Наставне теме	Оквирни број часова
1.	Језик	65
2.	Књижевност	45
3.	Језичка култура	96
4.	Позориште и филм	10
УКУПНО		216

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: Језик (65 часова)

Посебни циљеви:

- упознавање са основним врстама ријечи
- правилно изговарање реченица по значењу, облику, те говорних цјелина у текстовима
- познавање и примјењивање основних граматичких норми

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје, именује и разврстава ријечи које означавају бића, предмете и појаве - разликује заједничке и властите именице - набраја и правилно користи личне замјенице - именује глаголе радње, стања и збивања - препознаје и употребљава глаголске облике који означавају садашњост, прошлост и будућност (на типичним примјерима) - препознаје и именује ријечи које означавају особине - проналази описне придјеве у тексту - одређује вршиоца радње и радњу - препознаје и именује ријечи које означавају вршиоца радње - препознаје и именује ријечи које означавају радњу - уочава и издваја субјекат и предикат у тексту - допуњава реченице субјектом и предикатом - обрађене појмове показује знаковним језиком и именује појмове показане знаковним језиком - разликује реченице по значењу (изјавну, упитну и узвичну реченицу) и правилно их користи - разликује реченице по облику (потврдне и одричне) и правилно их користи - препознаје деминутиве и аугментативе (не влада терминима, него их само препознаје по основној особини) и употребљава у говору - примјењује стечено знање и стиче искуства 	<p>Именице – ријечи које означавају бића, предмете и појаве Заједничке и властите именице Личне замјенице Глаголи – ријечи које означавају радњу, стање и збивање Глаголска времена (прошло, садашње, будуће) Придјеви – ријечи за именовање особина предмета (описни) Субјекат и предикат Реченица по значењу (изјавна, упитна и узвична) Реченица по облику (потврдна и одрична) Деминутиви и аугментативи Знаковни језик Једна граматичка вјежба по полугодишту (припрема, израда и исправак)</p>

Наставна тема 2: Књижевност (45 часова)

Посебни циљеви:

- упознавање књижевности за дјецу
- развијање читалачке навике и љубави према писаној ријечи, оспособљавање за доживљавање и интерпретирање књижевног дјела и разумијевање основних појмова о књижевности

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује пјесму од приче - слуша, разумије и памти кратке пјесмице - одговара на питања у вези са причама и пјесмицама - рецитује кратке пјесмице - знаковним језиком показује текст пјесмице или приче - уочава основну поруку текста - исказује лични доживљај након прочитаног текста - уочава и наводи главне и споредне догађаје, тему, мјесто, вријеме и ток радње - идентификује поруке, поуке и идеје и примјењује их у свакодневним ситуацијама - уочава позитивне и негативне особине књижевних ликова - уочава и издваја уже логичке цјелине и даје им наслове 	<p>Пјесмице, питалице, загонетке и кратке приче по избору наставника Предложено: Максим Горки: Врапчић Јован Ј.Змај: Стара бака Десанка Максимовић: Прича о раку кројачу Драгољуб Јекнић: Вода Бранко Б. Радичевић: Циц - Рибарчета сан Свијету се не може угодити- народна прича Лав и лисица – бајка Досјетљиви дјечак – српска народна приповијетка Драган Лукић: Учителју, врати ми кликере Доситеј Обрадовић: Басне (избор) Народне умотворине - загонетке, брзалице</p>

<ul style="list-style-type: none"> - разликује и описује појмове: поезија, проза, бајка, басна, тема, мотив, строфа, стих, идеја - разликује ауторске од народних бајки - разликује нарацију и дијалог у тексту - уочава и издваја пјесничке слике, осјећања и основне мотиве у лирској пјесми - именује најпознатије писце из Републике Српске (нпр. Бранко Ћопић, Станко Ракита) - развија читалачке навике 	<p>и пословице</p> <p>Душан Костић: Септембар</p> <p>Вид Вукелић: Жежева љубав</p> <p>Енес Кишевић: Како се може штедјети мама</p> <p>Гроздана Олујић: Бајка о листу</p> <p>Александар Поповић: Слободно време</p> <p>Миленко Ратковић: Писак локомотиве</p> <p>Храбра мајка – чешка народна прича</p> <p>Бранко В. Радичевић: Мој дечак</p> <p>Љубивоје Ршумовић: Да није звијезда</p> <p>ЛЕКТИРА:</p> <p>Десанка Максимовић: Избор из поезије и прозе за дјецу</p> <p>Љубивоје Ршумовић: Избор из поезије за дјецу</p> <p>Браћа Грим: Бајке (бајка по избору)</p> <p>Напомена: од понуђених дјела за лектуру, наставник бира она која су у складу са могућностима ученика.</p>
---	---

Наставна тема 3: Језичка култура (96 час)

<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кориштење остатака слуха за слушање звукова из околине (посебно говорних) - навикавање на правилно усмено и писмено изражавање - богаћење пасивног и активног рјечника, вербалног и знаковног - превођење писаног текста на знаковни језик и знаковног језика у писани текст - развијање вјештине писања и навике лијепог писања уз примјену правописних норми - проширивање знања и примјењивање правописних норми које се односе на реченицу, употребу великог слова, знакова интерпункције и ријечце „ли“, „не“ и преношење дијела ријечи у нови ред 	
--	--

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правилно (јасно и разумљиво) изговара гласове матерњег језика у свим положајима у ријечи - именује бића и предмете из непосредне околине, облике, просторне односе, величине... (вербално и знаковним језиком) - богати пасивни и активни рјечник (вербални и знаковни) - изражава се користећи облике дијалога и монолога - саставља ријечи и реченице на основу слика - чита и разумије ријечи, реченице и кратке текстове на оба писма - чита по улогама (оба писма) и показује текст знаковним језиком - чита текст са циљем проналажења одговора у тексту - усмено (вербално и знаковним језиком) и писмено описује бића, предмете и слике - прича причу на основу слика 	<p>Правилан изговор гласова</p> <p>Богаћење рјечника (вербално изражавање и знаковни језик)</p> <p>Састављање ријечи и реченица</p> <p>Читање ријечи, реченица и краћих текстова на оба писма</p> <p>Изражајно читање</p> <p>Дијалог и монолог</p> <p>Читање по улогама</p> <p>Читање са задатком – наћи одговор у тексту</p> <p>Описивање бића, предмета или слике (људи, животиње, годишња доба и сл.)</p> <p>Причање по низу слика</p> <p>Причање по датим ријечима</p> <p>Причање на основу датог почетка/краја</p> <p>Препричавање на основу питања</p>

<ul style="list-style-type: none"> - прича причу на основу датих ријечи - прича на основу датог почетка/краја - усмено (вербално и знаковним језиком) и писмено препричава на основу плана приче и постављених питања - правилно пише штампана и писана слова ћириличног и латиничног писма - пише слова и ријечи по диктату - правилно пише имена људи, градова, села, ријека, језера, планина... - правилно употребљава знакове интерпункције - правилно пише ријечцу не - правилно пише „ије“ и „је“ у датим ријечима - разликује садржај и изглед честитке, позивнице и разгледнице - усмено се и писмено изражава поштујући научена граматичко-правописна правила 	<p>Препричавање на основу детаљног плана препричавања</p> <p>Писање штампаних и писаних слова ћириличног и латиничног писма</p> <p>Писање слова и ријечи по диктату</p> <p>Писање великог слова</p> <p>Знакови интерпункције</p> <p>Писање ријечце „не“ уз глаголе и придјеве</p> <p>Преношење дијела ријечи у нови ред</p> <p>Писање скраћеница</p> <p>Писање „ије“ и „је“</p> <p>Писање честитке, писма, позванице, разгледнице</p> <p>Проверавање усвојености правописа: по двије вјежбе у сваком полугодишту и исправак вјежби</p> <p>4 писмене вјежбе – припрема, израда, исправак</p>
---	---

Наставна тема 4 : Позориште и филм (10 часова)

Посебни циљеви:

- развијање навика посјеђивања објеката културе, упознавање са објектима културе и правилима понашања у њима
- разумијевање онога што је видио у представи или филму, разговарање о сценском дјелу и вредновање сценског дјела

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује сценско до филмског дјела - разликује луткарску од позоришне представе - разликује анимирани од играног филма - културно се понаша у позоришту и у биоскопу, на школским свечаностима и сличним пригодама - пажљиво прати радњу представе или филма; - разумије оно што је видио у представи или филму - препричава садржај представе или филма, вербално и знаковним језиком - описује особине ликова из филма и представе 	<p>Гледање анимираних, цртаних филмова и краћих играних филмова за дјецу</p> <p>Гледање позоришне представе</p> <p>Особине и врсте филма</p> <p>Одјелењске и школске свечаности</p>

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

Наставу наставног предмета Српски језик потребно је водити у корелацији са наставом наставних предмета Природа и друштво и Ликовна култура.

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Наставни предмет Српски језик омогућава остваривање потребе ученика да савлада читање и писање оба писма ради бољег споразумијевања са околином и упознавања свијета око себе. Планирање и програмирање треба првенствено вршити у складу са дефинисаним исходима учења и наставним садржајима. Приликом одређивања фонда часова за сваку тему, водити се првенствено могућностима ученика. На почетку школске године потребно је провјерити ниво предзнања ученика.

Цјелокупна настава овог наставног предмета треба да се истовремено ослања на кориштење преосталих слишних способности, вербалног говора и знаковног језика.

Потребно је подстицати и подржавати иницирање комуникације у учионици и у школи, са другим ученицима и особљем школе. Усвојене комуникацијске вјештине (вербалне и знаковни језик) треба подржавати и користити у широј средини, приликом посјета установама културе и другим мјестима. У раду треба користити што више очигледних средстава и сва доступна сурдотехничка помагала.

Наставну тему Језик потребно је, у што већој мјери, реализовати кроз конкретне примјере.

У раду на наставним садржајима деминутиви и аугментативи, ученик не треба да овлада овим терминима, него да их препознаје у тексту и говору и да зна да их употреби.

Правописна правила треба учити и функционално користити заједно са наставном темом Језичка култура. У раду на садржају „Употреба великог слова у писању географских појмова“ треба првенствено користити географске појмове који су ученицима познати (у оквиру Републике Српске и региона).

За остваривање исхода учења из теме Књижевност, наставник, поред понуђених наслова, може изабрати и друге, у складу са могућностима и интересовањима ученика.

Ако је могуће, треба организовати посјету библиотеци и подстицати ученике на укључивање у библиотеку. Код ученика треба развијати навику читања часописа за дјецу, књига, сликовница...

Потребно је планирати колективне посјете биоскопу и позоришту, ако је то могуће, и повезати их са програмским садржајима обрађиваним на настави у оквиру наставне теме Филм/позориште.

Континуирано праћење, вредновање и оцјењивање знања и напредовања ученика мора бити засновано на исходима учења. Потребно је користити све облике провјеравања знања.

Приликом оцјењивања потребно је придржавати се Правилник о оцјењивању ученика у основној школи.

За провјеру остварености исхода учења из садржаја Језик наставник планира по једну писмену граматичку вјежбу у полугодишту. Наставник за сваку граматичку вјежбу треба да планира по три часа, за припрему, писање и исправак граматичке вјежбе.

За провјеру усвојености исхода учења у оквиру програмских садржаја Култура изражавања наставник планира осам писмених/усмених вјежби, за сваку вјежбу по три часа (припрема, извођење вјежбе – писано или усмено, исправка).

За провјеру усвојености исхода учења из Правописа планирати по двије правописне вјежбе у току полугодишта (са по три часа за сваку вјежбу - припрема, писање, исправак).